

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 12 kwietnia 2024 r.

WRPS-VI.431.2.9.2024.XX

Pani

Xxx xxxx

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy

Spolecznej w Krzynowłodze Małej

ul. Kościelna 3

06-316 Krzynowłoga Mała

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy² o kontroli w administracji rządowej, oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2024, kontrolerzy: xxx xxx – inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili w okresie od 13 lutego do 26 lutego 2024 r., kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, zwanej dalej ustawą, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 13 lutego 2024 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana

⁴ Ustawa z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1993).

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania, natomiast pozytywnie, pomimo nieprawidłowości ocenił działania podjęte w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani xxx xxx – zatrudniona na tym stanowisku od 1 stycznia 2023 r., natomiast od 1 października 2022 do 31 grudnia 2022 r. pełniła obowiązki kierownika. W okresie od 1 lutego 2021 r. do 30 września 2022 r. funkcję Kierownika Ośrodka pełniła Pani xxx xxx.

Obsługę finansowo-księgową Ośrodka od 1 marca 2017 r. prowadziła główna księgowa jednostki kontrolowanej – Pani xxx xxx, natomiast w okresie nieobecności ww. od 1 kwietnia 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. główną księgową była Pani xxx xxx.

W regulaminie organizacyjnym jednostki, wprowadzonym Zarządzeniem⁵ określono organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zakres zadań i kompetencji zatrudnionych pracowników. Regulamin był sześciokrotnie nowelizowany⁶. W regulaminie w rozdziale II w § 4 ust. 1 pkt 4 wyodrębniono samodzielne stanowiska do realizacji świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zadania tych stanowisk określono w rozdziale IV w § 10 Regulaminu.

Decyzje administracyjne wydawane z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego podpisywała Pani na podstawie imiennego upoważnienia, udzielonego przez Wójta Gminy Krzynowłoga Mała.

Ustawowe zadania związane z prowadzeniem postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego realizowały⁷ na podstawie imiennych upoważnień, udzielonych przez Wójta Gminy Krzynowłoga Mała, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, niżej wymienione osoby:

---

⁵ Zarządzenie Nr xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej z dnia xx xxx xxx r.

⁶ Zarządzenie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej: Nr xxx z dnia xx xxx xxx r., Nr xxx z dnia xx xxx xxx r., Nr xxx z dnia xx xxx xxx r., Nr xxx z dnia xx xxx xxx r., Nr xxx z dnia xx xxx xxx r. i Nr xxx z dnia xx xxx xxx r.

⁷ Wykaz pracowników realizujących w Ośrodku zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

1. Pani xxx xxx - Kierownik GOPS – posiadająca upoważnienie⁸ wydane przez Wójta Gminy Krzynowłoga Mała do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach. Natomiast jako p.o. Kierownika posiadała upoważnienie⁹ wydane przez Wójta Gminy Krzynowłoga Mała do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
2. Pani xxx xxx – były Kierownik Ośrodka, posiadała upoważnienie¹⁰ Wójta Gminy Krzynowłoga Mała do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.
3. Pani xxx xxx - xxx¹¹ – referent ds. obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, posiadała upoważnienie¹² Wójta Gminy Krzynowłoga Mała do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz upoważnienie¹³ do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania decyzji. W obiegu prawnym znajdowały się jednocześnie dwa upoważnienia w tym samym przedmiocie, co jest działaniem nieprawidłowym.
4. Pani xxx xxx – inspektor ds. obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, posiada upoważnienie¹⁴ Wójta Gminy Krzynowłoga Mała do prowadzenia postępowania w tych sprawach z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania decyzji.
5. Pani xxx xxx– referent ds. obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zatrudniona od 1 września 2022 r., posiada upoważnienie¹⁵ Wójta Gminy Krzynowłoga Mała do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

---

⁸ Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r.

⁹ Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r.

¹⁰ Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r.

¹¹ Zakończenie pracy w dniu xx xxx xxx r.

¹² Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r., wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Krzynowłodze Małej.

¹³ Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r., wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Krzynowłodze Małej.

¹⁴ Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r., wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Krzynowłodze Małej.

¹⁵ Upoważnienie xxxxx Wójta Gminy Krzynowłoga Mała z dnia xx xxx xxx r., wydane na pisemny wniosek Kierownika GOPS w Krzynowłodze Małej.

Pracownicy merytoryczni otrzymali do wiadomości, realizacji i stosowania aktualne zakresy obowiązków, w których określono realizację kontrolowanych zadań.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do Ośrodka wpłynęły 22 wnioski o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w tym 1 wniosek został przekazany według właściwości miejscowej. Wydano 21 decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w tym 2 decyzje przyznające prawo do świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 1 decyzję zmieniającą wysokość świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, w związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny (z pełnej wysokości na zł za zł), 2 decyzje zmieniające prawo do świadczeń na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów, 1 decyzję uchylającą, 1 decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz 1 decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie. W bieżącym okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli do Ośrodka wpłynęło 13 wniosków. Wydano 12 decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Na dzień kontroli jedna sprawa nie została jeszcze rozpatrzona, tj. wniosek złożony xx xx xxxx br.

Kontroli poddano losowo wybrane akta 20 postępowań z okresu podlegającego kontroli, w przedmiocie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 13 postępowań z okresu świadczeniowego 2022/2023 oraz 7 postępowań z okresu świadczeniowego 2023/2024. W skontrolowanych sprawach wydano 28 decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. 20 decyzji przyznających prawo do świadczeń¹⁶, w tym 2 decyzje¹⁷ przyznające prawo do świadczeń z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” i 2 decyzje zmieniające¹⁸ prawo do świadczeń na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów, 1 decyzję zmieniającą wysokość świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, w związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny, 1

---

¹⁶ Decyzje administracyjne nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r., xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

¹⁷ Decyzje administracyjne nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

¹⁸ Decyzje administracyjna nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

decyzję uchylającą¹⁹, 1 decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz 1 decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i zwrocie wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. W okresie kontrolowanym nie odnotowano spraw, w których odmówiono prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 lipca 2017 r.²⁰, obowiązującego do 13 lipca 2023 r. Po ww. dacie wniosek zawierał informacje, które zostały określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lipca 2023 r.²¹

Wnioski zostały opatrzone datą wpływu do Ośrodka oraz podpisem osoby przyjmującej. Do wniosków dotyczących ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcy dołączyli wszystkie wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia (podpisane przez wnioskodawcę) lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia.

We wszystkich sprawach do wniosku dołączono oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny. W 5 na 20 spraw ww. oświadczenia zawierały braki formalne, tj.: w 1 sprawie wskazano trzy osoby zobowiązane do alimentacji²², w 1 sprawie dwie osoby²³, w 1 sprawie dwie osoby i dłużnika²⁴, w 2 sprawach bezpodstawnie wpisano dodatkowo dane dłużnika alimentacyjnego²⁵. W oświadczeniu należy wskazać wyłącznie osoby zobowiązane do alimentacji w dalszej kolejności, tj. dziadków osób uprawnionych.

W tych przypadkach zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego należało pisemnie wezwać wnioskodawców do poprawienia wniosków lub uzupełnienia wniosku pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.

---

¹⁹ Decyzja administracyjna nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. poz. 1467).

²¹ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. poz. 1341).

²² Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

²³ Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

²⁴ Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

²⁵ Sprawy zakończone wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

W celu ustalenia poprawności zawartych we wnioskach danych osobowych potwierdzających tożsamość wnioskodawców oraz członków ich rodzin, korzystano z usługi rejestru PESEL udostępnionej w ramach CSIZS Emp@tia. W aktach znajdowały się również wydruki CWU, CBB. Jednostka kontrolowana samodzielnie pozyskiwała informacje o dochodach, wysokości składki na ubezpieczenie społeczne i należnych podatkach wnioskodawców oraz członków ich rodzin za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CSIZS Emp@tia. Analogicznie pozyskiwano dane o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne. W 1 postępowaniu²⁶ wnioskodawcą była dorosła osoba uprawniona do alimentów ucząca się w szkole lub szkole wyższej będąca w wieku od 18 do 25 roku życia. W tym przypadku podstawą do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest m.in. art. 9 ust. 1 Ustawy, który stanowi, że warunkiem do przyznania świadczenia jest kontynuowanie nauki w szkole lub szkole wyższej. W postępowaniu do wniosku dołączono zaświadczenie ze szkoły. Dopiero podczas kontroli Organ dokonał weryfikacji statusu ucznia oraz szkoły do której uczęszcza wnioskodawca, w Systemie Informacji Oświatowej MEN. W 2 postępowaniach²⁷ wnioskodawcą była osoba uprawniona w wieku do 25 roku życia posiadająca orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności reprezentowana przez opiekuna prawnego ustanowionego przez sąd. W powyższych postępowaniach przyznając prawo do świadczenia Organ oparł się na dołączonych do wniosków orzeczeniach o znacznym stopniu niepełnosprawności. Do dnia kontroli nie weryfikowano ww. orzeczeń w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności²⁸.

Oprócz weryfikacji do wniosków dołączono (odpowiednio do sprawy) niezbędne dokumenty takie jak: zaświadczenia lub oświadczenia o uzyskanym dochodzie, PIT-11, kopie umów o pracę, kopie świadectw pracy, oświadczenia o posiadaniu gospodarstwa rolnego.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub w szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1

---

²⁶ Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

²⁷ Sprawy zakończone wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

²⁸ Dalej: EKSMOoN

października danego roku do 30 września roku następnego. W 18 sprawach prawo ustalono na cały okres świadczeniowy, natomiast w 2 sprawach²⁹ na okres krótszy niż świadczeniowy. W pierwszej sprawie przyznanie prawa do świadczenia nastąpiło od 1 listopada 2022 r., w drugiej od 1 stycznia 2023 r. tj. od miesiąca, w którym wpłynęły wnioski do jednostki kontrolowanej. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 900 zł w okresie świadczeniowym 2022/2023, natomiast w okresie świadczeniowym 2023/2024 kwoty 1209 zł. W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczył kwotę kryterium o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługiwało w wysokości różnicy między kwotą świadczenia przysługującą danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, tj. z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Prawdłowo wydawano rozstrzygnięcia w sprawach o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W przypadku małoletniego dziecka uprawnionego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wskazano stronę postępowania oraz adresata decyzji dziecko z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego. Zawarto czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia kryterium dochodowego. Sprawy załatwiano terminowo, zgodnie z art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 oraz 8 ustawy.

W dwóch sprawach zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych³⁰, spośród 20 skontrolowanych, niewłaściwie wyliczono dochody rodzin.

W pierwszej sprawie³¹ wnioskodawczynie w roku bazowym 2021 otrzymała alimenty na dwoje dzieci zgodnie z wyrokiem sądu, po 500 zł na każde z nich. Wnioskodawczynie oświadczyła, że tytułem alimentów otrzymała łącznie 3150 zł. Dochód w przeliczeniu na jednego członka rodziny zawyżono, ponieważ uzyskane alimenty w roku bazowym 2021 r. Organ przeliczył przez 3, a nie przez 12 miesięcy. Należy przypomnieć, że alimenty na rzecz dzieci są wymienione jako jeden z tych dochodów, które nie są opodatkowane, ale mają wpływ na uzyskanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zatem ich wysokość, należy brać pod uwagę przy wyliczaniu dochodu, dzieląc osiągniętą z tego tytułu kwotę w wysokości 3150 zł przez 12 miesięcy pomimo tego, że świadczenia te były pobrane tylko przez 3 miesiące tego roku.

---

²⁹ Sprawy zakończone decyzją administracyjną nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxxx r.

³⁰ Sprawy zakończone wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxxx r.

³¹ Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

W drugiej sprawie³² dochód w przeliczeniu na jednego członka rodziny również zawyżono, ponieważ uzyskany dochód w roku bazowym 2021 z tytułu przyznanej od sierpnia renty socjalnej należało podzielić przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, czyli przez 5 miesięcy, o czym stanowi art. 9 ust. 4 ustawy. Kierownik Ośrodka wyjaśniła³³ „Dochód rodziny powinien być przeliczony w roku bazowym od miesiąca sierpnia do miesiąca grudnia 2021 r. a nie jak przeliczono za dwa miesiące, czyli listopad i grudzień 2021 r. Prawidłowy miesięczny dochód rodziny powinien wynosić 1248,46 zł co w przeliczeniu na osobę powinno wynosić 208,08 zł.”

W powyższych sprawach nieprawidłowo ustalony dochód w przeliczeniu na jednego członka rodziny nie miał wpływu na uprawnienia do świadczeń.

W dwóch sprawach prawidłowo wydano decyzje zmieniające³⁴ wysokość przyznanego świadczenia z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów, zgodnie z orzeczeniem sądu oraz art. 29 ust. 1 ustawy tj. po upływie tytułu wykonawczego do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne i uzyskaniu takiej informacji, od miesiąca w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów. W pierwszej sprawie sąd od 1 kwietnia 2023 r. podwyższył alimenty, zatem od tego dnia nastąpiło podwyższenie świadczenia z kwoty 330 zł do 500 zł, a w drugiej sąd od 1 maja 2023 r. podwyższył alimenty na dwoje dzieci z kwoty 250 zł do 400 zł, zatem od tego dnia organ podwyższył wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Organ prawidłowo przeliczył i wypłacił wyrównanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z zawartą informacją w wydanych decyzjach.

W jednej sprawie³⁵ w trakcie trwania okresu świadczeniowego wystąpiła zmiana sytuacji dochodowej (podjęte zatrudnienie przez członka rodziny), która spowodowała, że rodzinie mającej do tej pory przyznane świadczenie w pełnej wysokości należało przyznać świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Ustalono, że w powyższej sprawie prawidłowo obliczono dochód rodziny oraz prawidłowo zastosowano mechanizm „złotówka za złotówkę”. W rozstrzygnięciu decyzji orzeczono o przyznaniu osobie uprawnionej świadczenia w obniżonej wysokości.

W jednej skontrolowanej sprawie³⁶ przed upływem końca okresu świadczeniowego Ośrodek wszczął postępowanie i uchylił prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

---

³² Sprawa zakończona wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

³³ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień/świadzeń z dnia xx xx xxxx r.

³⁴ Decyzje zmieniające wysokość przyznanego świadczenia nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

³⁵ Sprawa zakończona wydaniem decyzji nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

³⁶ Sprawa zakończona wydaniem decyzji nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

W sprawie wystąpiła zmiana sytuacji dochodowej, która spowodowała, że osobie mającej do tej pory przyznane świadczenie należało uchylić prawo do świadczenia w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Ustalono, że w powyższej sprawie prawidłowo obliczono dochód rodziny a wysokość świadczenia przysługującego osobie uprawnionej jest niższa niż 100 zł i nie może być zastosowana zasada „złotówka za złotówkę”. W rozstrzygnięciu decyzji³⁷ wskazano okres uchylenia od 1 lutego 2023 r. Prawidłowo należało orzec o uchyleniu decyzji bez wskazywania okresu uchylenia, ponieważ decyzje uchylające obejmują okres przyszły i uchylają prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z datą ich wydania. W powyższym postępowaniu nie stwierdzono nienależnie pobranych świadczeń.

W dwóch sprawach³⁸ Organ wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń. Analiza akt sprawy wykazała, że w jednej sprawie Organ prawidłowo orzekł o nienależności pobranym świadczeniu i zobowiązał osobę uprawnioną do jego zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami³⁹. Powodem było przerwanie przez wnioskodawcę nauki w szkole od 1 marca 2023 r.⁴⁰. W dniach 25 lipca i 22 sierpnia 2023 r. świadczeniobiorca dokonał zwrotu świadczenia. W sprawie Organ nie wydał decyzji uchylającej, zatem bez podstawy prawnej zaprzestał od maja 2023 r. wypłaty świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Prawidłowo w sprawie należało uchylić decyzję przyznającą świadczenie i na jej podstawie zaprzestać dalszej wypłaty świadczenia. W drugiej sprawie niezgodnie z właściwością Organ orzekł o nienależności pobranym świadczeniu⁴¹. W sprawie wnioskodawczyni poinformowała, że 2 grudnia 2022 r. wyprowadziła się z terenu gminy Krzynowłoga Mała. Następnego dnia Organ prawidłowo przekazał całą dokumentację do organu właściwego zgodnego z miejscem zamieszkania, informując jednocześnie, że ostatnim świadczeniem wypłaconym było świadczenie za listopad 2022 r. Organ w grudniu 2022 r. wypłacił świadczenie z funduszu alimentacyjnego, pomimo iż nie był już organem właściwym. Kierownik Ośrodka wyjaśniła „W wyniku błędu technicznego dnia 20.12.2022 r. wypłacono świadczenie z FA w wysokości 2000 zł. W dniu 5.01.2022 r. w/w zwróciła otrzymane świadczenie w pełnej wysokości na rachunek GOPS w Krzynowłodze Małej. Organ dnia 6.01.2023 r. omyłkowo wydał decyzję Nr GOPS.530.4.2023 uznając

---

³⁷ Decyzja administracyjna nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

³⁸ Sprawy zakończone wydaniem decyzji administracyjnej nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r. i xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

³⁹ Decyzja administracyjna nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

⁴⁰ Pismo ze szkoły z dnia xx xx xxxx r. (wpływ z dnia xx xx xxxx r.)

⁴¹ Decyzja administracyjna nr: xxxxx z dnia xx xx xxxx r.

powyższe świadczenie za nienależnie pobrane.” W sprawie Wójt Gminy Krzynowłoga Mała nie był już organem właściwym do wydania decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu.

Decyzje administracyjne w sprawach świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Krzynowłoga Mała, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Decyzje zawierały w pouczeniu informacje o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń oraz informacje o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a. Zawierały informację, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi zgodnie z art. 23 ustawy. Decyzje przyznające prawo do świadczeń zawierały również informację o terminie i sposobie ich wypłaty.

W treści decyzji przyznających świadczenia nie powołano art. 20 ust. 2 ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym świadczenie z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności.

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu 46 § 1 k.p.a.

Analiza kart zrealizowanych świadczeń wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w terminie i zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych, za wyjątkiem dwóch spraw, o czym mowa powyżej. Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, na wskazane przez wnioskodawców rachunki bankowe.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Pani xxx xxx xxx posiadała w obiegu prawnym jednocześnie dwa upoważnienia udzielone w tym samym przedmiocie.
2. W pięciu sprawach wnioskodawcy dołączyli nieprawidłowo wypełnione oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny a Ośrodek nie wezwał pisemnie wnioskodawców do ich poprawienia, co było niezgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego.

3. W jednym postępowaniu nie zweryfikowano w systemie MEN zaświadczenia o realizacji obowiązku szkolnego przez osobę dorosłą uprawnioną do alimentów.
4. W dwóch sprawach nie przeprowadzono weryfikacji w systemie EKSMOoN.
5. W dwóch sprawach nieprawidłowo obliczono dochód rodziny.
6. W jednej sprawie po przekazaniu dokumentacji zgodnie z właściwością do innego organu bezzasadnie wypłacono świadczenie, a następnie niezgodnie z właściwością wydano decyzję o nienależnie pobranym i zwrocie.
7. W jednej sprawie w trakcie okresu świadczeniowego uprawniony przerwał naukę w szkole, tj. nie spełniał art. 9 ust. 1 ustawy. W tej sprawie pomimo niewydania decyzji uchylającej wstrzymano wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
8. W treści decyzji przyznających świadczenia nie powołano art. 20 ust. 2 ustawy, który nadaje decyzjom przyznającym klauzulę natychmiastowej wykonalności.
9. W decyzji uchylającej nieprawidłowo sformułowano treść rozstrzygnięcia, ponieważ w sentencji wskazywano datę uchylecia świadczenia, podczas gdy datą uchylecia decyzji jest data jej wydania.

Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej oraz pracownicy merytoryczni, którzy realizowali kontrolowane zagadnienia. Ponadto za pozostawienie w obrocie prawnym dwóch upoważnień w tym samym zakresie odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Krzynowłoga Mała.

Przedstawiając powyższe ustalenie zobowiązuję Panią Kierownik do:

1. W przypadku udzielenia nowego upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wycofywania z obiegu prawnego upoważnienia uprzednio wydanego w tym samym zakresie.
2. Kompletowania dokumentacji spraw zgodnie z przepisami ustawy oraz obowiązującego rozporządzenia wykonawczego, a w razie stwierdzenia braków pisemnego wzywania do poprawienia lub uzupełnienia wniosków, w tym oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji - pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.

3. Dokonywania, każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia, niezbędnych weryfikacji w dostępnych rejestrach publicznych, stosowanie do treści art. 15a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym EKSMOoN i MEN.
4. Prawidłowego ustalania dochodu rodziny w przeliczeniu na jednego członka rodziny z uwzględnieniem odpowiednio przepisu art. 9 ust. 4 ustawy. Ponadto dochód niepodlegający opodatkowaniu osiągnięty w roku bazowym, w tym alimenty na rzecz dzieci, każdorazowo dzielić przez 12 miesięcy.
5. Sprawy z zakresu funduszu alimentacyjnego realizować i rozpatrywać wyłącznie w okresie swojej właściwości miejscowej.
6. Wstrzymywania świadczenia wyłącznie w przypadkach określonych w art. 21 ustawy, a w przypadku braku prawa do dalszego pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego niezwłocznie uchylenia decyzji przyznającej to prawo.
7. Powoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających prawo do świadczeń i w ich treści art. 20 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, który stanowi o tym, że decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
8. Nieuchylania decyzji za okres wstecz, tj. stosowania w rozstrzygnięciu decyzji uchylających prawidłowego zapisu „uchylić decyzję nr ... z dnia ...”.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Iwona Mił-Wawrzynowicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxx xxx

Wójt Gminy Krzynowłoga Mała